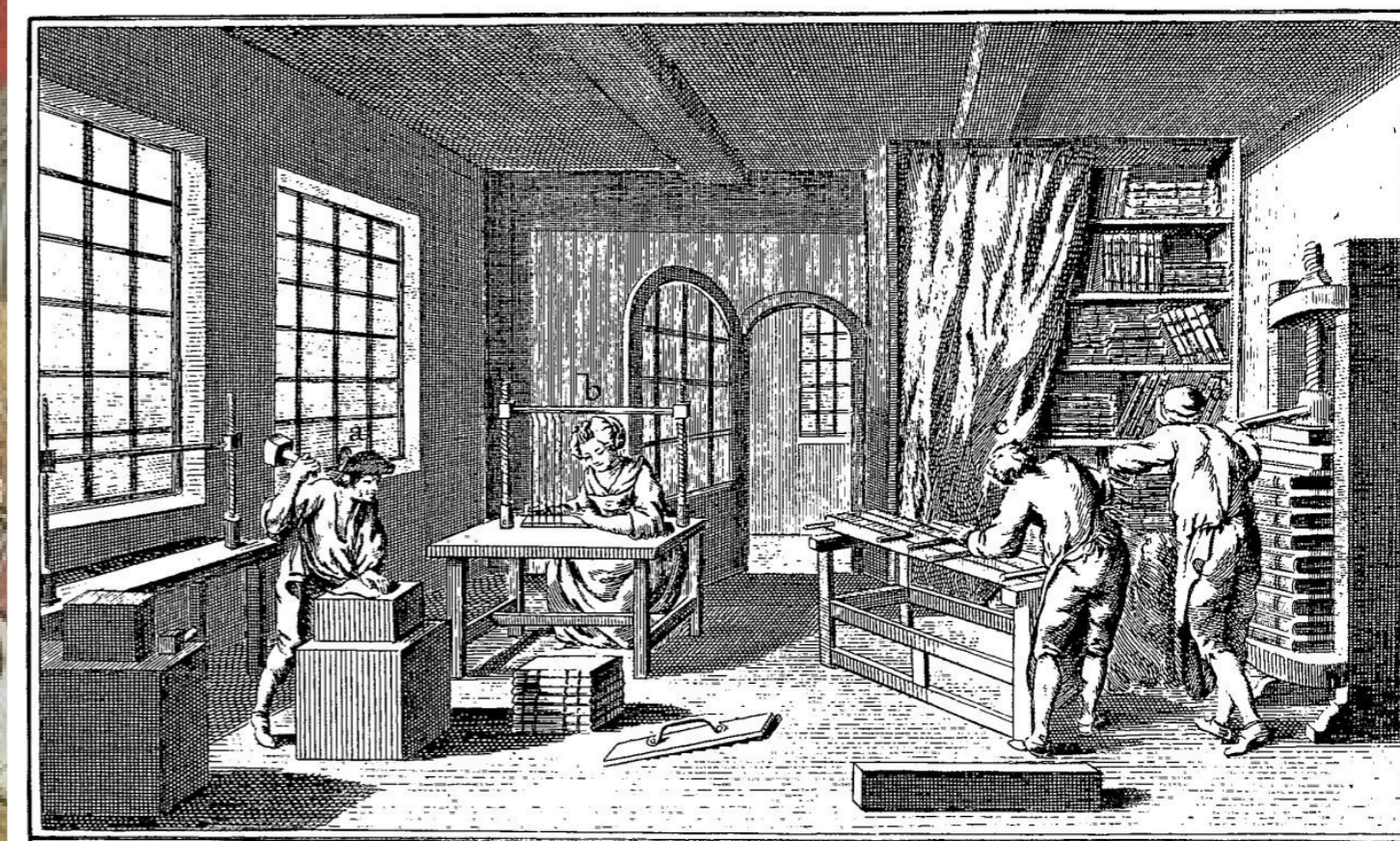
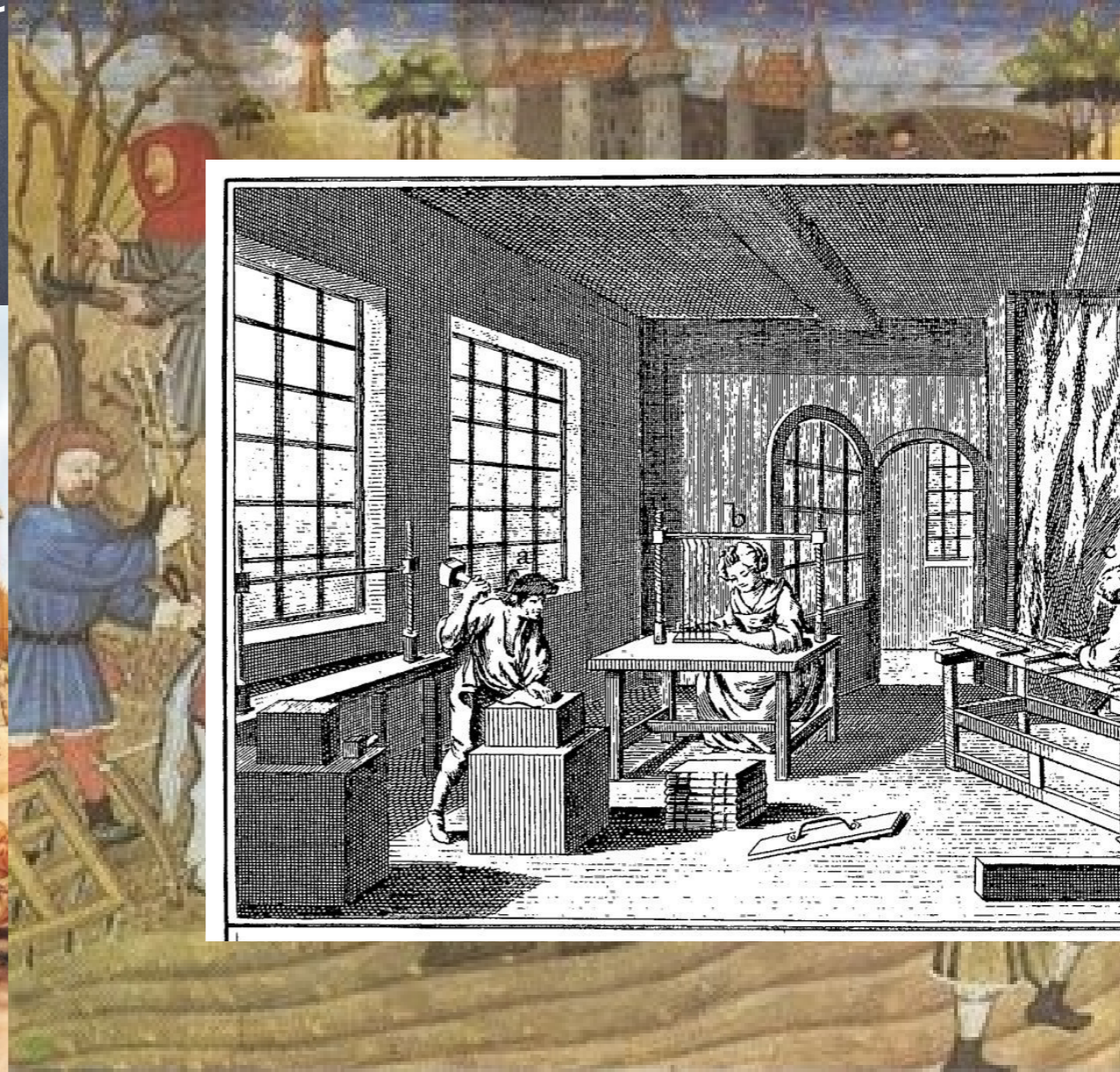
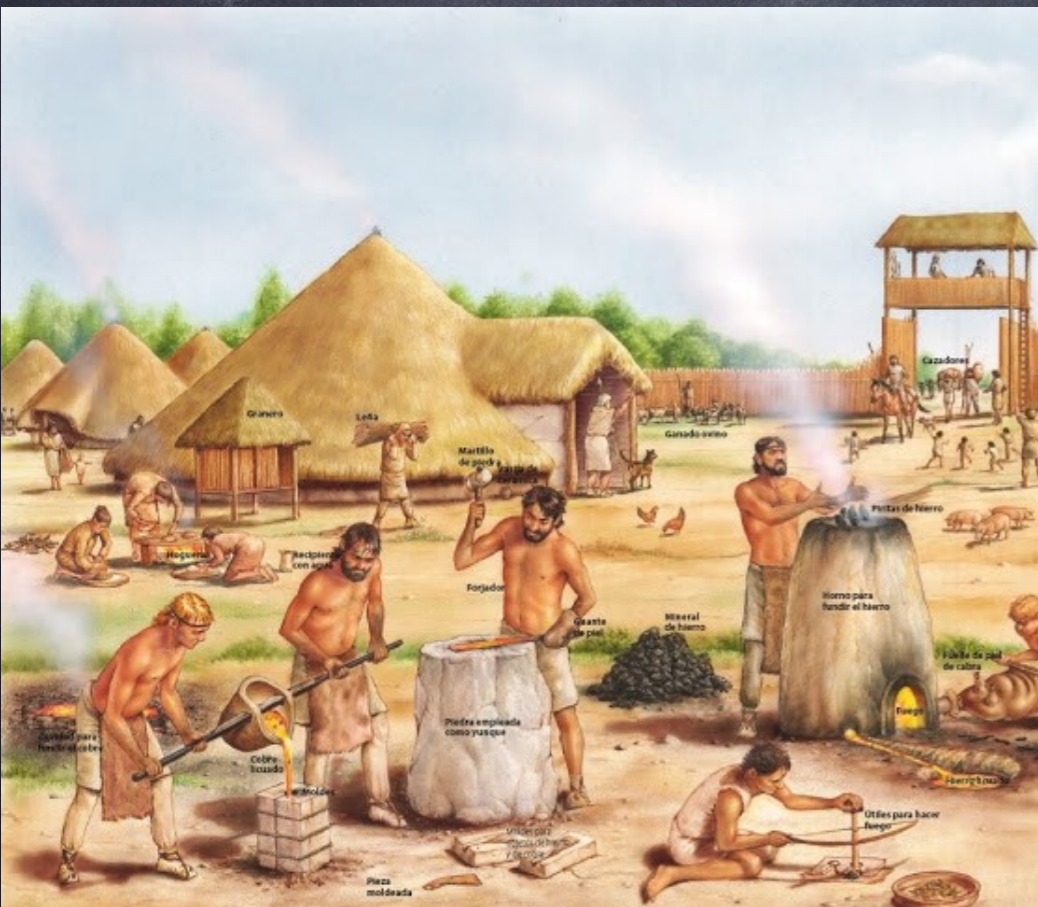

T.4 LA PRODUCCIÓ I EL CREIXEMENT ECONÒMIC

1. La producció i les unitats productives

Sabem que en cada etapa històrica les societats satisfan les seves necessitats organitzant-se de formes diferents i que en les societats actuals la producció es fa a les empreses.

Una empresa és una unitat organitzativa dedicada a desenvolupar una activitat econòmica amb ànim d'obtenir un benefici. Existeixen però empreses organitzades de formes diferents, les cooperatives o les empreses públiques.

L'empresa és propietat dels propietaris del capital, que organitzen la producció amb l'objectiu d'obtenir un benefici per als seus capital. D'aquí la caracterització de les societats actuals com a capitalistes.

L'activitat empresarial es pot descriure per mitjà de la fórmula D-M-D', que significa que els propietaris de les empreses disposen inicialment d'un capital (D) que pot ésser propi o aconseguit per mitjà d'un crèdit.

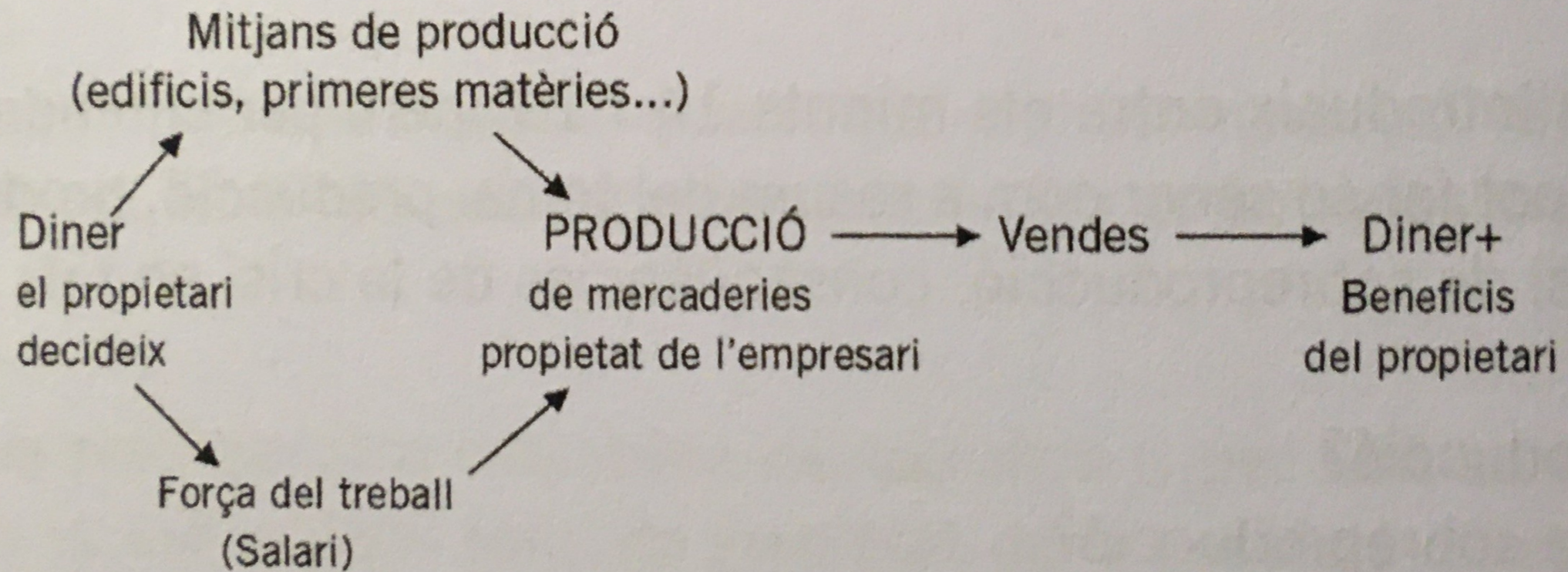

Amb aquest capital compren els mitjans de producció i contracten força de treball, que, aplicada als mitjans esmentats, permet obtenir productes amb la intenció de vendre'ls -mercaderies (M)- per obtenir amb la seva venda un valor i una quantitat més gran que el D original (D'), cosa que li suposa un benefici i li permet reiniciar una nova fase del procés que continuarà de forma indefinida.

Aquesta és l'essència de la producció capitalista.

LES EMPRESES CAPITALISTES D- M- D+

En aquestes relacions socials hi ha la base de l'acumulació de capital

Mitjans o factors de producció:

Elements ja existents amb anterioritat que s'utilitzen en el procés productiu: edificis, màquines, matèries primeres, tecnologia.

Tenen un valor constant (fix).

Força de treball:

És contractada per un salari, però amb el seu treball produeix més del que li paguen (si no fos així no contractarien el treballador). És, per tant, l'element que produeix nou valor, més valor del que es paga pel seu treball.

Producció/Valor de les mercaderies

Nou valor que s'afegeix a la riquesa existent. Es pot mesurar com a nou valor obtingut, (és el conjunt d'activitats encaminades a combinar diferents elements, treball, matèries primeres, maquinària, tecnologia, capital, amb l'objectiu d'obtenir bens i serveis per satisfer les necessitats i els desitjos de la població.

Productivitat

Valor afegit per unitat de treball feta servir. Pot ser per any, per dia o bé per hora de treball.

Rendiment/Eficiència del capital

Valor afegit per unitat de capital fet servir. Els economistes clàssic l'anomenen "productivitat del capital" però no és correcte perquè l'únic factor que produeix nou valor és el treball.

Valor afegit

El nou valor, sempre depèn del treball incorporat en el procés productiu.

El valor d'una mercaderia dependrà del temps de treball social que costa produir-la i integra el valor que estava incorporat als mitjans de producció que es gasta en el procés de producció.

Així doncs tenim que la societat capitalista és una societat dividida en dues classes: la classe posseïdora del capital que compra els mitjans necessaris per a la producció i una classe sense propietat que ven la seva força de treball per sobreviure.

Però del treball realitzat, com ha hem dit, només una part correspon al salari pel qual es contracta el treballador, mentre que l'altra part correspon als moments que l'obrer treballa per a l'empresa però no és remunerat: és el treball no pagat, que s'anomena plusvàlua. Quan es contracta el treballador a canvi d'un salari, aquest no correspon a les 8 hores de treball, sinó que en aquest temps produeix una quantitat major del que representa el seu salari.

2. Competència i inversió

Les empreses actuen per obtenir beneficis mitjançant la fabricació i venda dels seus productes.

Però les empreses competeixen per vendre els seus productes.

Competeixen durament entre si i per això es veuen obligades a produir en les millors condicions possibles.

Per això moltes vegades, degut a la competència, algunes empreses tenen molts beneficis i poden créixer i d'altres no ho aconsegueixen i han de tancar.

Així poder dir que el sistema capitalista és un sistema econòmic dinàmic.

Els economistes capitalistes diuen que que les empreses actuen en lliure competència i, així s'aconsegueix el màxim benestar per a tothom.

Creieu què aquesta última afirmació és correcta?

Però l'afirmació anterior no és certa.

Els grans capitals que disposen de més fons per a la inversió absorbeixen o destrueixen els més petits i es van generant empreses monopolistes o oligopolis empresarials. També existeixen les empreses que anomenarem corporació.

Busquem entre tots la definició de monopoli, oligopoli i corporació

Els monopolis, oligopolis i corporacions, es poden posar d'acord per modificar preus o les quantitats produïdes i això provoca que les grans empreses controlen els preus, l'oferta del mercat (quantitat de producció).

LLIURE COMPETÈNCIA?????

Els monopolis i els oligopolis disminueixen o eliminen la competència entre les empreses i tenen tant poder que controlen la major part de les economies dels països i inclús l'economia mundial.

Podrien dir, doncs, que l'activitat de les empreses no porta el benestar de tothom, més bé al contrari.

La competència entre empreses existeix, però ho és tot menys lliure competència.

Resumint, en les empreses capitalistes actuals han de millorar constantment el seu sistema productiu, i ho fan amb la inversió per poder incrementar el seu capital.

La inversió es pot fer a través dels beneficis anteriors, o demanar crèdits, o demanar als accionistes més capital.

El benefici, és doncs, imprescindible per invertir o pagar els interessos del crèdit o els beneficis pel nou capital.

Si no hi ha benefici estaran obligades a tancar.

Per obtindre beneficis moltes vegades les empreses opten per reduir costos.

Fem-ho entre tots, com poden les empreses reduir els costos?

Les empreses cerquen de reduir els costos dels mitjans de producció, edificis, instal·lacions, maquinària, primeres matèries, tecnologia..., així com els salaris, i busquen permanentment la innovació per competir amb altres empreses.

Així la investigació-innovació, ha passat a tenir una gran importància i l'Estat està implicat en les estratègies empresarials d'acumulació, i coopera en tots els aspectes que interessin a les empreses: legislació, tecnologia, legitimació social.

3. Creixement i crisi

La insaciable set de beneficis de les empreses i la seva lluita per competir les empeny a intentar produir sempre més i més, per la qual cosa en el capitalisme, perquè una empresa funcioni bé, sempre ha d'estar creixent.

Creieu que sempre es pot créixer? Raonem!

De la idea anterior podem extreure que perquè l'economia d'un país funcioni bé, una part de les seves empreses han d'estar en creixement, llavors l'economia del país creixerà, però què passarà si no creix????

RECESSIÓ O CRISI!!!!!!!
Busquem la definició

Però que és per una economia créixer?

Augmentar la producció d'un període de temps amb relació a l'anterior.

En teoria que una economia creixi és bo perquè podem disposar de més productes i serveis per tothom.

Però aquesta és la raó?

El creixement és tan important perquè els capitals necessiten produir i obtenir més benefici permanentment, si no hi haurien problemes per mantenir-se i reproduir-se.

El creixement és la situació normal del capitalisme.

Com es mesura el creixement?

Amb el percentatge de creixement real del PIB.

Busquem que significa les sigles PIB?

QUÉ ES EL PIB Y CÓMO SE MIDE?

Es la más acertada que tiene los economistas hasta el momento para medir el tamaño de la economía de un país

Producto Interno Bruto (PIB), es el valor total de la producción de bienes y servicios **finales** de un país **en un periodo determinado**

al de la producción, en la medida del PIB se incluyen todos los bienes y servicios posibles de ser medidos. Algunos son difíciles de medir.

envíos: el PIB no sólo mide el valor de todos los bienes como autos o casas, sino también servicios como una asesoría legal o un corte de cabello.

empresa le vende a otra un motor para la producción de un auto, sólo se tiene en el valor final del automóvil; el motor sólo sería un bien intermedio.

producción de una empresa extranjera ubicada en España, no es parte del PIB español.

PIB = C + I + G + X - M

C Consumo **I Inversión** **G Gastos del gobierno** **X Exportaciones** **M Importaciones**

Resumint el creixement és un dels objectius més importants del capitalisme, però en aquest sistema el creixement no està garantit, ja que es produeixen increments i decreixements, és a dir, si una economia no creix els sistema està en recessió, i si la recessió és molt greu està en crisi, cosa que té conseqüències molt serioses per a l'economia i, sobretot, per a la ciutadania.

4. Evolució empresarial i formes laborals

En el capitalisme, les empreses a la recerca del seu benefici i forçades per la competència entre elles van adaptant-se a les noves circumstàncies i van canviant de formes de produir.

Acumulant els beneficis poden invertir-los per augmentar la seva capacitat productiva i això les porta a expandir-se tant en el seu territori com internacionalment.

La gran majoria d'empreses són de capital privat i són dirigides pels accionistes als quals pertanyen els beneficis que s'obtenen.

D'altres són de propietat pública, el capital pertany a ens (institució, organisme, entitat) públics, els beneficis també passen a l'erari públic (lloc on es guarda el tresor públic) i que són dirigides per persones designades per les autoritats polítiques.

I també existeixen, encara que són una minoria, les cooperatives que són propietat dels seus treballadors.

Anem a veure les transformacions internes del capitalisme:

Una mica d'història...

Des dels artesans al final de l'edat mitjana, forma de producció precapitalista, van anar evolucionant per crear tallers que anaven adoptant noves tecnologies i integrant les noves màquines i invents que s'anaven descobrint -manufactures-.

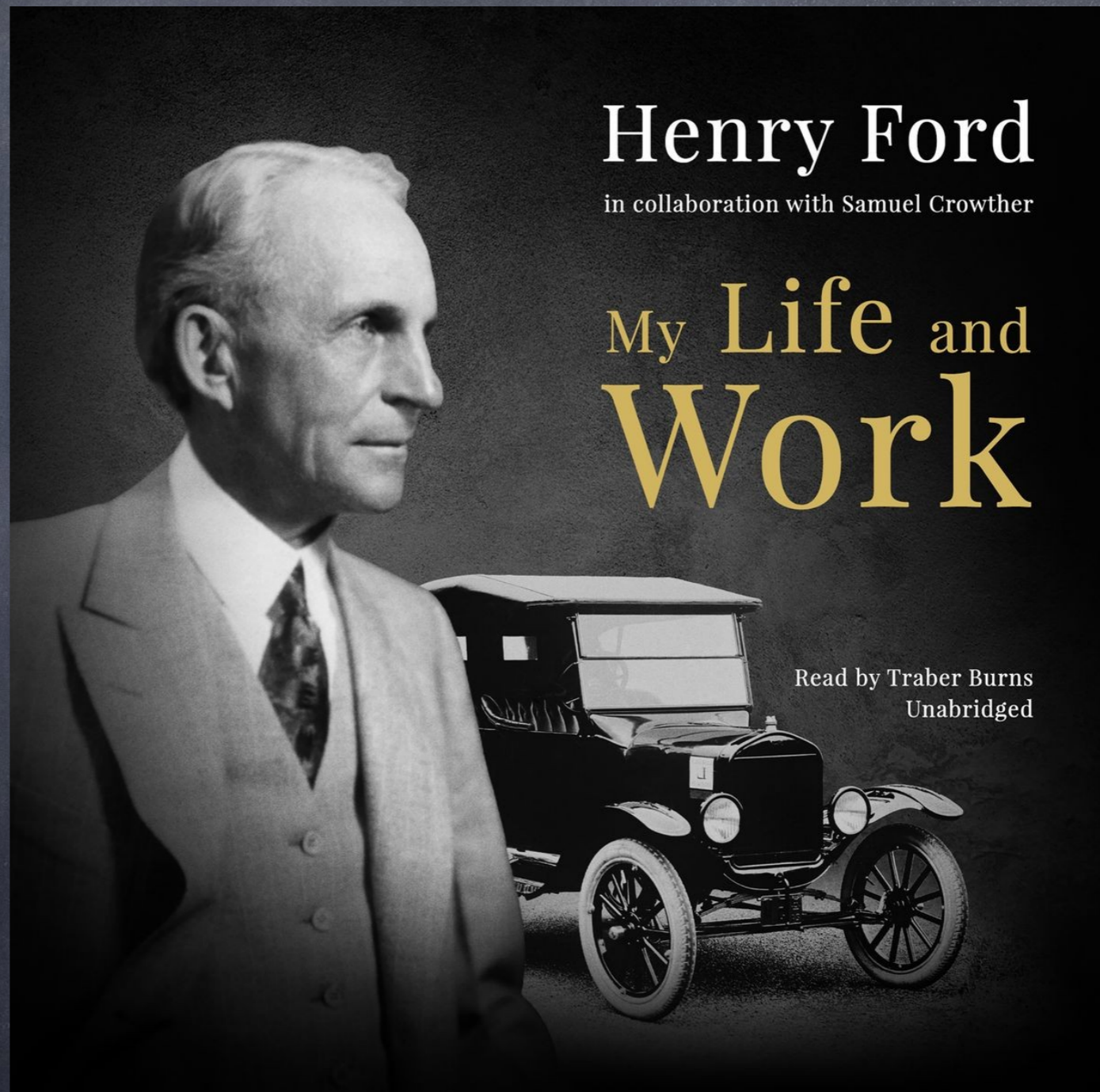
Més tard, al principi del segle XX, amb les empreses ja de dimensions considerables, l'enginyer estatunidenc Taylor va descobrir els avantatges del treball en cadena -el taylorisme-, que es va aplicar a la majoria d'empreses grans.

El treball en cadena suposa un canvi molt important en la forma d'operar dels treballadors, que s'havien d'adaptar a les cadenes de muntatge, cosa que augmentava els ritmes de treball.

Tiempos modernos

Més endavant entre els anys vint i trenta del mateix segle, l'empresari estatunidenc Henry Ford es va adonar que, si volia produir i vendre molts cotxes, els havien de comprar els treballadors.

Per poder-ho fer havia de pagar als seus obrers un salari que permetés comprar cotxes. La seva aplicació va donar lloc a la producció en massa i al que es va anomenar fordisme. El treball en cadena -taylorisme- i la producció en massa -fordisme- van suposar una gran transformació en l'organització empresarial i un gran augment de la productivitat.

Durant un gran període aquesta era la forma de fer de les grans empreses.

Als 80 (segle XX) els japonesos introdueixen el toyotisme (busquem la definició).

Finals dels 90 gran canvi amb les noves tecnologies: ordinadors, internet i els robots, que permeten fer operacions al món sencer a temps real.

Aquesta tecnologia ha fet que molts treballadors siguin innecessaris.

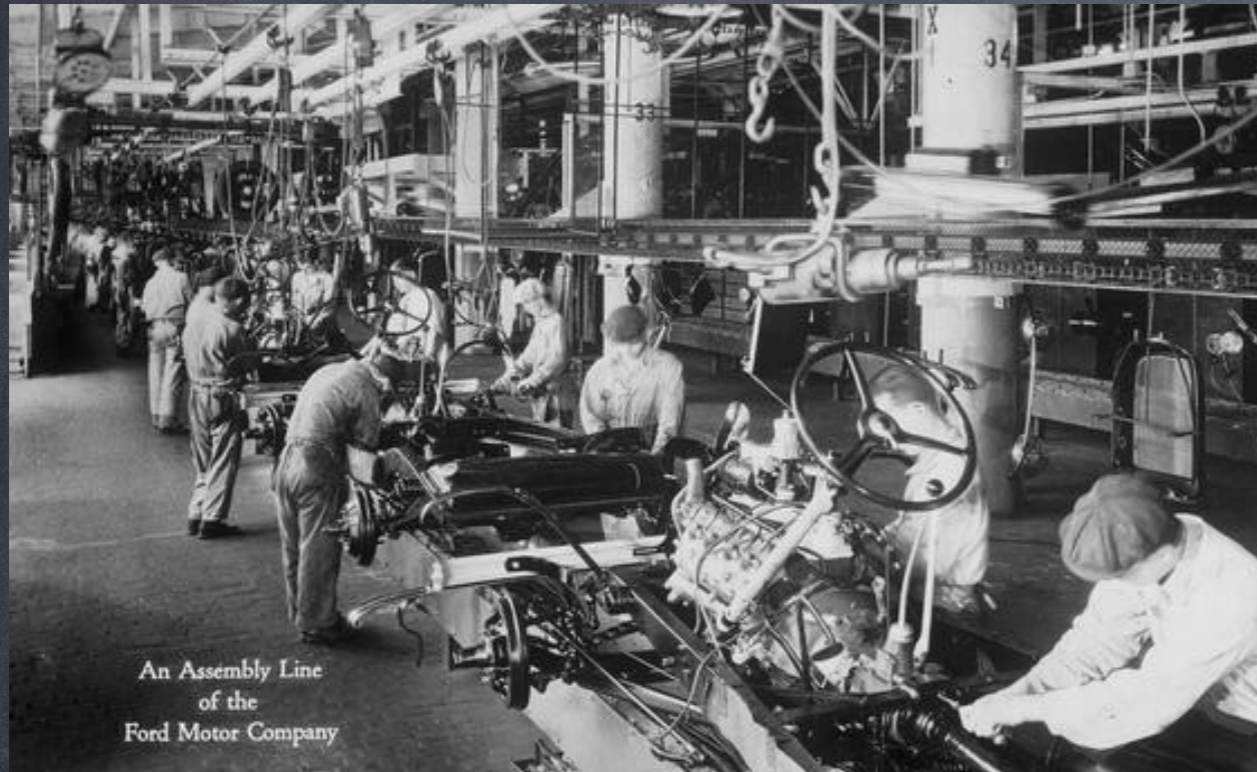

Finalment dir que les empreses creixen constantment i l'aparició de grans monopolis o oligopolis fan que controlin la major part de l'economia, no solament d'un país sinó també dels grans sectors de l'economia mundial.

300 ETN (empreses transnacionals) controlen almenys una quarta part de la producció mundial.

Resumint, les empreses han experimentat canvis extraordinaris en la seva organització interna des de les manufactures a les grans empreses tecnològiques actuals, sempre a la recerca permanent del mateix objectiu: el benefici per als seus capitals.

5. La distribució: treball i capital

Un aspecte estretament lligat al de la producció és el de la distribució.

No tot el que s'ha produït es distribueix equitativament.

El treball només rep el salari i el capital es queda els beneficis de tot el procés productiu.

Si el salari disminueix, augmenta el benefici, i a l'inrevés, si augmenta el salari disminueix el benefici.

Però com els processos productius els controlen els empresaris ells tracten d'obtenir el màxim benefici, per això intenten que els salaris siguin baixos.

Sempre, doncs, hi ha el conflicte entre els treballadors i els empresaris.

Els beneficis els capitalistes l'empren en funció dels seus interessos, ja sigui per al seu consum o per a la inversió en nova capacitat productiva en les seves empreses.

El salari generalment serveix per satisfer les despeses de consum dels treballadors i una petita part de treballadors pot estalviar una mica, però mai un part substancial del salari i molts treballadors no poden estalviar gens només poden satisfer just les despeses per mantenir-se.

Hi ha una altre distribució, una part del salari com del benefici va a parar als impostos, que perceip l'Estat.

A l'Estat espanyol, ens els darrers anys més del 75% dels impostos els paguen els i les treballadores, entre els impostos als ingressos i al consum, mentre que el capital, pels seus beneficis, no arriba a pagar el 25%.

L'import que percep l'Estat el redistribueix mitjançant decisions polítiques per mitjà dels pressupostos generals; es diu redistribució.

Ara farem l'activitat final...

ACTIVITAT FINAL

Llegim atentament aquest text:

Precisament per aquesta redistribució (Estat distribueix impostos) existeix el que constitueix la major part de l'anomenada activitat política de la ciutadania, ja que els diferents grups socials tracten d'aconseguir que els fons públics (impostos) es gastin en aquells aspectes que els beneficien. Sovint les disputes sobre aquesta redistribució generen grans conflictes entre la ciutadania i les diverses classes socials o parts d'aquestes, ja que segons les orientacions polítiques dominants en un país la redistribució que fa l'Estat afavorirà més a uns grups que d'altres. Amb el neoliberalisme, són les classes més poderoses econòmicament les que resulten beneficiades enfront de les classes populars.